

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Grof Taaffe

je odšel včeraj z Dunaja zopet v Innsbruck na svoje prejšnje mesto. Hotel je namreč res parlamentarno ministerstvo sestaviti, a ga nij mogel. Kakor so se stvari zdaj objasnile, nam nij treba nič posebno žal biti, da je prišlo tako. „Parlamentarno“ ministerstvo iz tega dunajskega parlamenta! To se je celo Dunajčanom neverjetno zdelo, tem lehkoživcem in lehkomisljencem, ki najmanj vedo, kaj je prav za prav Avstrija, da si se včasih hoté identificirati z njo. Parlamentarno ministerstvo po teh blamažah ustavoverne stranke!

In vendar je grof Taaffe nekaj tacega nameraval. To je sam povedal necemu souredniku „N. fr. Pr.“, kateri je prosil pri njem za sprejem in razgovor o ministerski krizi. — Taaffe ga je vtorek sprejel in mu nekoliko pojasnil, kaj je on hotel in nameraval. Videti je, da mu je na tem ležeče bilo, da pride njegovo „pojasnilo“ v javnost. Zatorej ga je treba omeniti.

Rekel je Taaffe: „Glavne težave ministerstvo narediti so bile v strankah samih. Jaz sem hotel definitivno ministerstvo narediti, ne pa provizorično, in sicer ustavoverno ministerstvo. Jaz to besedo rabim, dejal je, da si odkrito priznam, da se jako zlorabi. Nobeno ministerstvo, ki denes v Avstriji na vladanje stopi, ne more drugačno biti, kot ustavoverno. Nihče ne bode ustave dotikal se ali jo celo skrunil. Bojazen, da bi zopet dnevi prišli, v katerih bi se bilo bojevati za ustavo, je nepotrebna. Zatorej naj bi za stranke in za vlade nehala beseda „ustavoveren“ kot kaka zastava veljati. Stranke se bodo morale v prihodnje po družih pojmi osnovati. Jaz sem hotel parlamentarno

ministerstvo osnovati. Mogel nijsem, ker nijsem dobil sposobnih oseb iz zbornice.“

Nas nič ne straši Taaffejeva beseda, da je hotel ustavoverno ministerstvo osnovati. Saj so naši poslanci na podlagi ustave v deželnem in državnem zboru, torej de facto tudi ustavoverni. Mi smo le proti nemčurski zlorabi „ustavoverstva“ — in to zlorabo je tudi Taaffe naglašal, dokaz, da bi ga bil od pravil. Naj se ta ustava, zlasti § 19. osnovnih njenih členov pravično in temeljito uresniči, evo, pa smo vsi ustavoverci.

Kar nam pa zelo malo imponira, je Taaffejevo priznanje, da je iz te zdanje ustavoverne stranke hotel še jedno ministerstvo narediti potem, ko je dozdanje vendar bilo meso od mesa, kri od krvi „ustavovernega“ telesa. To je pa vendar bolj politično naivno, nego državniško. „Ti ne veš, moj sin, kako z malo modrostjo se more vladati“, dejal je stari Oxenstierna, in vendar je prav imel.

Kaj pride zdaj?

Nič se ne ve. Oficijozni in tisti Nemci, ki so še predvčerajjem sveto prisegali, da je dozdanje ministerstvo nemogoče za dalje, denes prorokujejo, da se bode Glaser-Unger-Stremajerjevo ministerstvo zopet nekaj pobelilo in premalalo, pa da še ostane za naprej. No, če smo je avstrijski Slovanje prebili in srečno preživeli sedem tolstih let, je bomo tudi še sedem suhih, če bo treba.

Magjarske krivice.

Da si Magjarom od vseh strani posebno hudo prede za državni denar, in za politično narodovo bodočnost, ker so osamljen rod v Evropi, brez brata in brez sokrnega družnika v sredino mej druge velike narode zlasti mej Slovanstvo zariti, prav kakor trn v mesu: vendar ne mislijo o drugem, nego kako da

bi krivico delali nemagjarskim narodom na Ogerskem, Slovanom in Rumunom.

Magjarska vlada je namreč izdelala nek načrt zakona, ki ne meri na nič drugega, nego da bi se ljudske šole na Ogerskem popolnem pomagjarile. Ta načrt, ki do cela osvetljava magjarski liberalizem in magjarsko enakopravnost, glasi se tako-le:

„Ker je potreba, da se bode mogel vsak državljani naučiti magjarskega kot državnega jezika, ukazujejo se sledeče naredbe: v nemagjarskih konfesionalnih učiteljskih pripravnicah, kjer je sicer magjarski jezik uže v smislu §§ 13 in 88 postavnega člena 38 od leta 1868 kot obligatni učni predmet uveden, mora se v bodoče toliko ur podučevati, da se ga bode mogel vsak učiteljski pripravnik v pismu in govoru v teku treh let navaditi. Po minolih treh letih (t. j. kolikor časa mora pripravnik pripravljati pohojevati), računši od onega šolskega leta, ko stopi ta zakon v veljavo, ne more nobeden dobiti učiteljskega diploma, ali ne more se nastavit za učitelja ali pomožnega učitelja nobeden, kdor nij magjarskega toliko zmožen, da bi v ljudskih šolah v njem podučeval. Uže nastavljeni učitelji in oni, ki se bodo mej onimi tremi leti imenovali, ki so omenjena v prejšnjih paragrafi, morajo se jezika v šestih letih — računši od uvedanja tega zakona — tolikanj naučiti, da bodo svojo zmožnost, podučevati v tem jeziku, pokazali v preskušnji, katerej se bodo morali podvreči. Minister nauke sme učitelje, kateri so pri uvednji tega zakona uže prekoračili 50. leto, oprostiti na njih prošnjo te dolžnosti. V elementarnih in višjih ljudskih šolah, v katerih magjarski jezik nij bil učni predmet, kjer pa učitelji za poduk tega jezika zmožni službujejo, mora se magjarski jezik takoj po uvedanju tega zakona

Listek.

Pot v gornje strani.

Pisma Stanka Vraza Dragojili Staudarku, roj. Krizmaničevej.

(Poslovenil Andrej Fekonja.)

VII.

(Dalje.)

Pol ure hoda zunaj Žabnice stoji mesteca Trebiš (Tarvis), katero uže s svojim poljem na Kranjsko udarja. Tu sem prenočil. — Drugi dan mahnol sem črez most Zilice, (katera teče v Zilo, a Zila v Dravo) — proti Weissenfelsu (Bela peč), vesi nemškeje, kakor tudi Trebiš. Mej Trebišem in to vesjo sešel sem se na potu z jedno mlado, jako lepo Nemko te vesji, h kateri sem se takoj pridružil, vprašajoč jo kar koli, na kar mi je ona tako

prostodušno odgovarjala, da sem obžaloval, ka je bila Nemka. Jako žal bilo mi je ločiti se od te petnajstletne krasote, katerej sem pri ločitvi brez mnovega truda (odpusti mojo odkritosrčnost!) jeden poljub izciganil, reki jej: „Wer kann in Ehren einen Kuss verwehren?“ — Ko sem prišel iz Weissenfelsa, odprle so gore svoje roke, a mej njimi razprostrla se je lepa dolina, na sredi katere se je bliščal v solnčini torenj Račič, vesi precej prostrane, kder sem se zopet z našinci sešel. Tu je bilo zopet vprašanj kod in kam, dokler se nijsem zopet odtrgal, ker se je uže nebo začelo oblačiti, a jaz sem še imel uro hoda do prihodnje pošte, kder sem namenil obedovati. Komaj sem prišel do sredine mej Račičami in Korenom (pošto), kar se ulije dež kakor iz tisoč veder. Jaz sem stal na ravnem polju. Nikake hiše niti drevesa blizu, pod katero bi svoje suho telo postaviti mogel. Samo iz daljine

belile so se hiše prve pošte, kot izsmehujoče me. Kaj si hočem jaz siromak? trebalo je dalje iti, da čem preje dosežem Koren, a dokler nijsem dospel, prenehal je dež, a jaz sem prišel premočen do zadnje niti. Tu sem obedoval, ter odšel takoj po obedu dalje, da se na solncu segrejem in posušim. Koren je lepa ves, govori se še slovenski kakor na Koroškem. Na pošti sem obedoval dobro, a ceno (15 kr. brez vina). Prva ves niže Korena je precej lepa in se imenuje Kranjska gora (Kronau). Tu sem se sešel s prvimi lepimi Kranjicami. Narodna njihova obleka nij ravno sposobna, da povisa prirodno lepoto. — Nosijo po največ črne mezlanke (raševino) s plavkastimi četiri prste širokim krilom; bele, snažne, nabrane na siskih srajčice, katere so okoli vratu in na ramenih z modrim trakom prišitim nakinčane; na glavi belo havbo na način kakor se nosijo okoli Tržiča, o katerih sem ti uže pisal (ako

kot učni predmet vpeljati. V obče pak se bode magjarski jezik v celej deželi po minolih šestih letih — računši od uvedanja tega zakona — namestil v vseh elementarnih in višjih ljudskih šolah kot obligatni učni predmet. Ako se pa more na katero šolo še pred minolimi določenim časom učitelj namestiti, ki bi mogel v magjarskem jeziku podučevati, mora se ta jezik takoj za obligatni uvesti. Minister nauke ima pravico določevati v sporazumu z ministrom notranjih stvari, v katerih komitatih ali njih delih naj se obligatni poduk iz magjarskega jezika malo po malem uvede uže pred določenim terminom. Izvrševanja v teh točkah označenih določeb in prehodnih naredeb nadziral bode minister nauke po svojih šolskih nadzornikih, in po svojih družih v postavi o šolskih oblastnijah (zakona člen 18 od 1. 1876, § 3) označenih organih. Izvrševanje tega zakona odda se ministru nauke in ministru notranjih zadev.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. februarja.

V **Zagrebu** bode, kakor se hrvatskim listom iz Pešte javlja, nova nacionalna banka naredila 1. maja filijalo, za zdaj z dotacijo 2 1/2 milijonov, 2 milijona za escompt, pol milijona pa za lombard.

Vnanje države.

Iz **Peterburga** se javlja 12. febr.: Kakor se iz Astrabana 10 febr. poroča, nij v teku več dni noben človek več zbolel; epidemija je popolnem nehala. — To bodo le oni Nemci obžalovali, ki zdaj ne bodo imeli zopet jednega uzroka vpiti na Ruse.

Iz **Adrianopolja** se javlja, da so **turški** vojni oddelki, ki stoje na Strumi, dobili nalog v Rumelijo marširati.

General Tottleben je v nedeljo v Adrianopolji izdal povelje vojakom, v katerem javlja, da je mir s Turčijo podpisan, in da ruska vojska v 10 dneh otide.

Iz **Filipopolja** se poroča, da so Bolgari pripravljene Turke z orožjem v roci sprejeti, kadar Rusi otidejo.

Angleška vlada se je pobitja na Kapu silno prestrašila; brž se je zbral minister-ski svet v Londonu in sklenil pomoči poslati v Kap Natal, in sicer 6 bataljonov pešcev ali infanterije, 2 polka konjikov, dve bateriji, 1 kompanijo genijskih vojakov, 3 kompanije vojnega tréna in 1 kompanija strežnikov za bolne in ranjene.

Iz **Afganistana** poroča „Newyork-Herald“, da Jakub-Kan pošilja vsak dan poročila svojemu očetu Sir-Aliju, ki je v Taš-hourganu bolan. Poroča mu, da Angleži jako dosti denarja potrosijo za podmitenje pogor-

skih afganskih rodov, kateri pa vse jedno ne nehajo angleških transportov pleniti in ropati.

Nemški rajstag se je 12. febr. odprl s prestolnim govorom, v katerem se govori o gospodarstvenih in colnih reformah, upanje izreka, da bode ruska kuga skoro nehala, omenja odpravljenega vsled prijateljstva z Avstrijo člena V. praškega miru in obeta, da bode zedinjena Nemčija tudi dalje za mir skrbela, ki je z berlinskim dogovorom utrjen.

Dopisi.

Iz spodnje Šiške 11. februarja [Izv. dop.] Včera je napravila naša čitalnica jako zanimiv večer, namreč prvo besedo v spomin Valentina Vodnika, rojenega Šiskarja, katera je bila tako dobro obiskana, da so bili vsi prostori natlačeno polni. To pa nij nič zaviralo dobre volje, in točne izvršitve programa. Marsikateri, ki je bil pri prej napravljenih besedah čitalničnih, čutil se je velikemu napredku, katerega ima zaznamovati to društvo v kratkem teku svojega obstanka. Čutil se je marsikdo temu, da ima čitalnica uže tako močan moški pevski zbor, kateri je svojo nalogo tako dobro izvršil, da mu je bila občna pohvala. Seveda se ima čitalnica zahvaliti ta vseh le svojemu neutrudljivemu pevovodju gospodu Ivanu Justinu, kateri je z redko potrpežljivostjo in vstrajnostjo dosegel v skoraj komaj enem letu, tako lep sad svojega truda, katerega mu čitalnica sicer poplačati ne more, vendar občna priljubljenost in spoštovanje, katero uživa v polnej meri, naj mu bode majheno povračilo za trud, kateri ceniti le tisti vé, kdor naše razmere bolj natanko pozna.

Nič manj kakor naši vrli g. pevci, zaslužile so tudi naše gospice in gospe polno mero živahne pohvale, katera jim je bila v obilnem številu. Čitalnica smé ponosna biti, da šteje take moči mej svoje, kakor so gospica Adamičeva in Graulnova kakor tudi gospa Zakotnikova. Kakor slišim se je odbor uže odločil, da napravi pri prvi zopetnej besedi tudi eno ali dve gledališni predstavi, katere s takimi močmi napraviti menda ne bode ravno težko.

Na pustno nedeljo napravi naša čitalnica zopet veliki ples brez besede. Pričakujem pa, da nam naši gospodje pevci tudi takrat ne bodo odrekli veselja, poslušati njih ubrane glasove.

Iz ljubljanske okolice 10. februarja. [Izv. dop.] Naj mi bode dovoljeno, da tudi jaz nekoliko spregovorim o postonjskem „zweigvereinu des landeslehrervereines“. Povod k temu mi je nekov vrabčev dopis iz

Notranjskega v „Schulzeitung“ od 25. pr. m., v katerem dopisnik k pristopi „zweigvereina“ prigovarja, ter meni, da takega društva uže davnaj pogrešajo, kjer bodo imeli priliko nemškutariti, in se s tem pokorne sluge Tumatov in Simatov kazati, ali ka-li? Pri Slovencih „prenapetnejih“ nij mogoče napredka, le v blaženi nemščini iščejo napredka! Nespamet! Teda morajo po analogiji tudi nemški učitelji na podlagi tujega jezika društva snovati, da bodo v materinščini napredovali in omiko mej ljudstvo širili? — „Viribus unitis“, pravi dopisnik, dosežemo svoj namen. Res je to. Ali pa vi delate „viribus unitis“, če se na ta način odcepljujete od slovenskega učiteljskega društva, in še več razpora mej učitelji napravljate? Imamo v Ljubljani učiteljsko društvo na podlagi domačega slovenskega jezika, če je vam mar za združeno moč, podpirajte to, da bo bolj oživelo in narodnej šoli koristilo! Zdrava pedagogika od nas terja, da se v domačem jeziku urimo in pripravljamo za težaven posel, ki nas v šoli čaka, ne da bi še le iz tuiščine predstavljali, kar imamo mladini predavati. Tovariši! Vsi imamo enak nalog v ljudske šoli, — vse nas je slovenska mati rodila, — združimo se tedaj v jedno kolo „slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani, čegar organ in glasilo naj bode „Učiteljski Tovariš“. Vem, da po vsem ne dopada vsakemu, kakor je zdaj, — vendar če se vsi združimo, bo potem tudi „Tovariš“ bolj vstrezal želji in potrebi našega šolstva, ker dober list je odvisen od dobrih in spret-nih močij. Sloge nam je gotovo treba, ker še nikdar nijso bili učitelji tako razcepljeni, kakor zdaj. Denašnjemu učiteljskemu odboru v Ljubljani pa bi svetoval, naj svojo moč v to porabi, da privabi mnogo učiteljev, in sicer s tem, da bi vsak ud na leto plačeval 3 glđ., pa za to tudi „Učiteljskega Tovariša“ prejemal. Zakaj, če društvo le vegetira, nij mikavno. — Ali značajnost nič ne velja?

Smešno se mi je zdelo, ko sem v nekem listu „Slovenskega Naroda“ m. l. bral, kako je nek dopisnik iz Notranjskega tistega Hrabroslava mej prvake slovenskega učiteljstva prišteval, in nijsem se varal, kajti letos ga uže vidim na čelu postonjskega „zweigvereina“, kako ponosno nemške telegrame v Ljubljano pošilja. Za naprej boš „slaboslav“! Kje pa je značajnost?

Zato je imel prav dopisnik „Slovenskega Naroda“, ki je opomnil, da mnogo učiteljev

sa ne motim). No, mojdrice komaj je pet prstov dolg, tako, da se opasujejo ravno pod pazduham. Pa za vsem tem je v tej obleki lepa Kranjca, ako je mlada. — Tu sem našel slučajno priliko, s katero sem se vozil do Jesenic, bližnje pošte. Malo nižje pod Kranjsko goro sešel sem se z vzhodno strugo Save, katerej sem izročil pozdrav na Hrvatsko. Tu je dolina vse širja in prijaznejša. Z desne in leve velike gore, s katerih se blišči sneg, a po dolini ves pri vesi, njiva pri njivi, livada pri livadi. Tu je uže malo po malo pšenice in ječmena, katera više proti Koroški ne raseta. — Prijetna je bila zemlja, a neprijetno nebo. Dež je začel zopet liti na voz in na nas. K sreči je imel moj kočijaž Kranjec plašč, katerega mi je ponudil, akoravno je tudi on bil brez strehe. S tem me je nekoliko obranil mokrote, a on je zapel pesen, da pozabi na mokroto. Dež je nehal, pa se je še povrnil,

dokler nijsmo dospeli v Jesenice. Jaz vprašam Kranjca, koliko sem dolžan, a on odgovori 10 kr. Ta njegova poštenost me je tako razveselila, da sem mu še pridejal 5 kr. za plašč, za katero blagodarnost se je on jako zahvalil. — V Jesenicah ostal sem zopet na pošti prenočujoč, kder sem drugi dan platil za sobo, večerjo in zajutrek 40 kr. — Iz Jesenic odšel sem v Bled, da od onod mahnem v Bohinjsko Bistrico, katere vendar za sedaj videl ne bodem. Vsa krajina od Weissenfelsa do Radovljice imenuje se Gorensko. Narod je jak in lepo rasen in precej premožen. V Bledu sem se sešel z jednim Čehom, kateri je, zdi se mi, oskrbnik grada in dober Slavjan. Tu mi je palo na um, da mi je moj ljubljanski prijatelj dr. Prešeren pravil o jednom stricu, kateri živi v Bledu brez žene in otrok, in katerega vsakako moram obiskati, ako pridem v Bled. Jaz vprašam Čeha po njem, a Čeh mi

reče, da baš v drugej vesi pri jezeru stanuje. Jaz se podam k njemu, in tako sem zdaj v njegovej hiši. On je bogat, mlad, dober človek in Slavjan, govori poljski, bil je uže v Poljskej in Ruskej kakor tudi po Italiji in Švajci. On je dal, da jaz nijsem znal, moj paket na svoj dom prenesti. Tu sem kakor doma ali v Bistrici. Kadar v jutro vstanem, izidem na mostovž, vidim mladi dve sosed, — deklici uzorne lepote in bistrega duha — vodo iz jezera zajemati. Jaz z mostovža govorim z njima, šaleč se s tema sedaj mojima vilama povodkinjama. — Dež še jednako gre. Jaz moram zjutraj vsekako dalje. Moli da preneha. Ostani zdrava i ti i Vekoslava i Gabrielka i pr. g. opat i Pauna kakor i ostalo vse, kar se le količkaj spominja

tvojega iskrenega pobratima

Stanka.

(Dalje prih.)

nij sposobnih za samostalnost in prostost, ker si iščejo nemškega jeroja, ki ga ne bi trebalo. — Končno naj vam bo nasproti izjavam, kakor: wir sind vielleicht bessere Slovenen, als solche, die aus princip nichts deutsches ins haus lassen, in zopet: vielleicht ist uns die liebe muttersprache theurer, als jenen, die sich für selbe so sehr in die Brust werfen, etc, tudi rečeno, da tudi mi ne „viel leicht“, nego gotovo nemščino bolj spoštujemo, in kar treba gojimo, kakor tisti, ki se iz priljubljenosti slepo tujščini klanjajo. Zapomnite si rajši besede nemškega pesnika Maksa pl. Schenkendorfa:

Soll ich beten, danken
Geb' ich meine liebe kund,
Meine seligsten gedanken
Sprech' ich wie der mutter-mund!

Iz Novega mesta 11. februarja. [Izv. dop.] Druga porotna obravnava je bila 11. t. m. Trajala je od 9. ure zjutraj do 2. ure popoldne. Na klopi obtožnej je sedel nek Jurij Schneider, doma iz Željne, kočevskega okraja. Mlad, krepak fant, star je še le 23 let, ali jako robatega obnašanja in temnosrpega pogleda. Po rokodelstvu je on pivarniški pomagač, tudi je v vojake vpisan za nadomestovalnega rezervista. Zatožen je bil radi zločinstva posilstva po § 127 k. p. To dejanje je on doprinesel dné 26. novembra l. 1878. Žrtva tej nesramnej poželjivosti je bilo neko izredno lepo dekletce, nežne mladosti, štelo je še le samo 12½ let. Doma je bila uboga mala iz Mlake, tudi kočevskega okraja. Zločinstvo se je izvršilo mej Mlako in Kočevjem. Porotniki pod predsedništvom Gača so glavno si stavljeno vprašanje jednoglasno potrdili, na kar ga je sodnija obsodila po § 126 k. p. na tri leta teške ječe, poostrene vsak mesec z jednim postom. Obravnavalo se je v nemškem jeziku. Bila je tudi obravnava iz raznih pravnih ozirov tajna.

Iz nabrežinske okolice 10. februarja. [Izv. dopis.] Krasna bila je beseda, ki jo je priredila nabrežinska čitalnica 9. t. m. v slavo prvemu slovenskemu pesniku in buditelju. V dveh lepo z bršljanom, narodnimi zastavami in podobami okrašenih sobah zbralo se je bilo nad 80 čestilcev Vodniških, mejnjimi domača elita, in dokaj vrlih rodoljubov iz Trsta, Proseka, Sežane, Križa in Devina. Počastila sta nas s svojo navzočnostjo tudi deželni in državni poslanec, g. Nabergoj, in neumorni narodni agitator, g. Dolinar. — Z burnim rokopleskom pohvalilo je občinstvo gospico Tancetovo, ki je vrlo dobro krasnoslovila: Pevec buditelj; tako i govornika slavnostnega govora in deklamatorja, in tudi gospoda M. kot predavatelja Vodniškovega življenja. Tudi se mora častno priznavati sviranje bratov Tancetov na glasoviru, pa sodelovanje vrlega pevskega zbora nabrežinskega, ki je jako vneto in navdušeno popeval, ter s tem poviševal slavnost. Po dovršenem programu, ki se je pa moral skrajšati radi plesateljega lepega spola, vrstile so se napitnice. V prvo je nazdravil g. P. narodnej duhovščini, poudarjaje, da jej gre mnogo zasluge, da nas še niso pogoltnili črni valovi požrešnega italijanstva, da nij še preširno germanstvo položilo nas v hladno rakvo. Odzdravljaje napil je g. devinski kaplan g. Nabergoju, a on slovenskemu narodu. Omenjam naj tudi zdravic na slovensko učiteljstvo, tržaške narodnjake, železniško narodno osobje, pevce itd. Vmes pa so domači pevci vrstili se v petji s slavno-

znanim proseškim kvartetom. Končno se je spraznila prva soba, in plesateljini svet je plesal do ranega jutra — Vodniku na slavo. — Hvala, srčna hvala vsem narodnjakom in lepim domorodkinjam v imenu čitalničnem! Da se zopet veselo snidemo — na pustno nedeljo!

Domače stvari.

— (Na tukajšnji gimnaziji) je bila zadnje dni mej osmošolci na ukaz vlade velika preiskava, kdo je bil tisti, ki je v naš list inseriral nekaj o glasovitem Heinrichu. Vsi so rekli: „jaz ne“. Prav so imeli. Kar pa se tiče „izjave“ direkcijske, mi za zdaj molčimo, obetamo pa še pojasnil ob pravem času glede „unberufene fremde anmassung“.

— (Potres.) O potresu 12. februarja se nam iz Logatca piše: Denes popoldne ob 2 uri 43 minut (Praški čas) je bil tukaj čuti močan potres, ki je trajal nekoliko sekund. — Iz Idrije pa se nam piše: Denes popoldne ob 1½ 3. uri je bil tukaj hud potres, trajal je 3 sekunde, najprvo se je hudo potreslo in potem še dolgo se zibalo. — Iz Preske se nam piše: Denes popoldne ob ¾ 3. uri je bil pri nas velik potres, od juga proti severu, spremljevan z bobnenjem. Trajal je komaj tri sekunde. Šolska tabla, ki na steni visi, se je do 8 cm. sem ter tja zibala. Stenske table in zemljevidi so tako zašumeli, da so v šoli otroci od strahu od klopi odskočili. Sè streh je opeka padala. — Z Vižmarij se nam piše: Denes popoldne ob 2 uri in 42 minut čutili smo silno močan potres, sunilo je naglo zapored trikrat in gibalo se od jugo-zahoda proti severu-vzhodu. Pri več poslopjih padala je opeka sè streh in razpočili so stropi v sobah. — Vreme solnčno, R + 10°.

— (Vstavljenje dela.) Piše se nam: V Belej peči (Weissenfels) na Gorenskem so vtorek popoldne ustavili vsi delavci fabrike za izdelovanje kôš, pil in kar se tiče železnega orodja, katera je last g. A. Klincerja svoje delo. Uzrok temu je slučaj, da niso dobili uže tri cele mesece ni krajcarja plače. Delavci so objavili svoj čin c. kr. okrajnemu sodu v Kranjskej gori.

— (V Mariboru) je lani mestni odbornik g. Bindlechner svetoval, naj prevzame mesto tiste dace, ki jih sme od merjenja in trgovišča pobirati, v svojo lastno režijo, ter jih naj ne daje več v najem. Prej l. 1877 je mesto dobilo le 7310 gld. najemnine, a leta 1878 je Maribor iz lastnega obkrobstva dobil 13.099 gl. od onih dacov. — Da li ne bi v Ljubljani tako bilo?

— (Imenovanje) J. Benati je imenovan za glavnega učitelja na c. kr. učiteljski v Kopru.

— (Iz Kroke) se nam piše: Kropensko-Kamnogoriška čitalnica v Kropi napravi 16. svečana ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih drugo predpustno veselico s sledočim programom: 1. Nagovor. 2. Petje: „Naša zastava“. 3. „Strup“, vesela igra v jednom dejanji. 4. Deklamacija: „Slovo“ iz device orleanske. 5. Petje: a) „Oj meč“, b) „Brodar“, c) „Budnica“ itd. (poje vse moški zbor), d) „Dobro jutro“ (trispjev) s spremljevanjem harmoniuma. 6. Tombola s primernimi dobitki. 7. Ples. — Vstopnina za ude prosta, neudje plačajo 10 kr. K obilnej udeležbi vabi uljudno odbor.

— (Narodna čitalnica v Nabrežini) priredi dné 23. februarja večerno zabavo v g. Grudnovej hiši sè sledečim spore-

dom: 1. Pozdrav. Govor. 2. „Domovini“. Zbor. 3. „Lahko noč“. Čveterospev. 4. „Oj Banovci“. Zbor. 5. „Poštena deklica“. Šaloigra v jednom dejanji. 6. Ples, pri katerem svira tržaški septet Brešan. Vstopnina k igri in petji društvenikom prosta, neudom po 20 novč.; — k plesu gospodom brezpogojno po 1 gold., damam prosta. Početek točno ob 6½ zvečer. K tej veselici najuljudneje vabi odbor.

— (Kobariška čitalnica) napravi besedo 16. februarja 1879 v g. Žzanovej dvorani. Spored je: 1. Govor. 2. „Slovan“, poje zbor. 3. „Romarica“, deklamacija. 4. „Lahko noč“, čveterospev. 5. „Brati ne zna“, burka v 1 dejanji. 6. „Nek dušman vidi“, poje zbor. 7. „Sam ne vé kaj hoče“, dramatična gluma v 1 in ½ dejanja. 8. „Venček narodnih pesnij“, poje zbor. Po besedi ples po navadi. Vstopnina k besedi 20 kr. Začetek točno ob 7. uri. — K obilnej udeležbi uljudno vabi odbor.

— (Nagrada.) Kakor beremo v „Nov.“ je vitez Schneid, dvorni tajnik v pisarnici cesarjeve in posestnik grajščine Zapriške pri Kamniku, katerega je družba kmetijska za svojega dejanskega uda izvolila, centralnemu odboru poslal 5 cekinov s željo, naj odbor razpiše kakošno kmetijsko, našej deželi koristno vprašanje; kdor na to vprašanje najbolji odgovor dá, in to v slovenskem jeziku, dobi darilo onih 5 cekinov. Izvolitev primerne vprašanja, in vse drugo prepušča gosp. Schneid centralnemu odboru družbe kmetijske.

— (Katoliško društvo) napravi v svojih prostorih v dr. Ahačičevej hiši št. 13, na starem trgu dné 16. t. m. veliko tombolo. — Začetek ob pol šestih zvečer.

— (Nova telegrafna tarifa.) V avstro-ogerskej monarhiji stopi s 1. aprilom t. l. nova tarifa za telegrafiranje, v veljavo. Odpravili se bodo v prvi vrsti „telegrafni avizi“ ker državnemu zakladu škodujó. Po novej tarifi se mora za vsak telegram brez razločka besedij vplačati temeljna taksa 24 kr., vrh tega pa še za vsako besedo 2 kr. Za telegram od 5 besedij plača se tedaj najprej 24 krajcarjev takse, potem pa še za vsako besedo posebej 2 kr., tedaj bi telegram 5 besedij veljal 34 kr. Telegram s 30 besedami stal bo 84 kr. Za 100 besedij 2 gld. 24 kr., veliki telegrami bodo tedaj ceneji, manjši pa dražji.

Razne vesti.

* (Roparski napad na železniškem vlak.) V nočnem poštnem vlakcu iz Pešte na Dunaj napal je nek ropar 10. t. m. tri v kupeju za dame peljajoče se gospe, z namenom jih oropati. Ropar moral je v postaji Veliki Maroš na tekališče jednega vagona skočiti. Ko je bil vlak v najhujšem diru, odprl je ropar mahom vrata onega kupeja, kjer so se sedele one tri gospe, vdari prvo po glavi, druga je od strahu v omotico pala, le tretja imela je toliko poguma, da je na pomoč klicala. V sosednjem kupeju so slišali to klicanje, in jeden železniški uradnik skočil je brzo iz svojega kupeja na tekališče, ter hitel na pomoč. Ko je videl ropar vrata od kupeja se odpirati, zbežal je ven in po tekališču naprej. Zdaj nij mogel dalje, a jel se je braniti svojega prganjalca, ki je za njim hitel, in kateri je roparja koncem tudi z vlaka vrgel. Na postaji Szob je vlak počakal, ter so šli nesrečenega roparja iskat.

* (Požar v bolnicah) Pred nekoliko dni se je v Filipoplju vnela bolnica družbe „rdečega križa“, ter je v treh urah do tal zgorela. Bolne so rešili. Dva dni pozneje pak se je vnela ruska vojna bolnica, v katerej je ležalo 230 bolnikov. Tudi ta je popolnoma zgorela, in govori se, da sta zgorela tudi dva

bolna, a druge so rešili. Sumi se, da je bilo navlašč zažgano.

* (Kako se je mogoče na Oger-skem upnikov znebiti.) Trgovec J. K. v Košicah dolžen je fabrikantu v Pešti 124 gl. Ta fabrikant je prišel sam v prodajalnice g. J. K. z uljudno prošnjo, naj ta poravnava svoj dolg. Trgovec K. ki je imel ravno posla z ljudmi, dejal je fabrikantu, naj pride kasneje. Ko je ta zopet prišel, gospoda K. nij bilo v prodajalnici a namesto njega njegov tovariš H. ki reče trgovcu: „Dolg se bode poravnal, a odtegne se vam 70 procentov“. Fabrikant iz Pešte se ve da s tem nij bil zadovoljen. — „Teda pa idite, sicer vas bodem ven vrge!“ odgovori H. Ko mu pa Peštanec oporeče, da se z upniki tako ne govori, prime ga H. za vrat, potlači ga k tlam, in ko mu je dal od vsake strani jedno zausnico, vrže ga — na cesto. Mnogo ljudij je to gledalo, a pomagati nij hotel nobeden tujcu. H. imel si je menda magjarsko vlado za uzor.

* (Modrost nemškega hlapca.) Grašk list piše iz neke doline nemškega gorjenega Štajerja, da je tam nek hlapec namazal vola s petrolejem in ga zažgal, da bi mu nesnažne živalice iz dlake odpravil. Mislil je menda butec, da bodo le „uš“ zgorale. Ali vnel se je vol in nastilo pod njim je začelo goreti. Ljudje so pritekli požar pogasiti, ali uboga žival je čez 24 ur crknila.

* (Lampe za petrolij brez cilindra.) Dozdanje svetilnice za petrolij s cilindrom narediti bodo morale prostor družin, katere je izumil nek angleški fabrikant za svetilnice. Te njegove lampe nemajo nič cilindra; na mesto tega pa imajo spodaj cašo v podobi polukrogla, na to pa se dene druga polovica, ki se obe dobro skleneti. Potrebi vstreza ta lampo bolj nego ona s cilindrom, kajti daje prvič tako svetlobo, kakor plinasta luč, se prihranijo stekleni cilindri, ki pri družih lampah tako radi pokajo, ter se tudi lažje snaži. Ako

luč v tej lampi močno gori, porabi se vsako uro za 1 kr. petrolija. Odvrtni bi se moralo še na kakšen način, da ne bi lampo tako — grela. Zalogo ima teh lamp Franc Kolmann v Ljubljani.

Izjava.

Vsled preiskave, ki se je v ta namen vršila, izreka podpisano ravnateljstvo, da v tukajšnjem časniku „Slovenski Narod“ 30. jan. št. 24 priobčeni, prof. H. zadevajoči članek „Pojasnilo“ s podpisom „osmošolci tukajšnjega gimnazija“ — nij bil od učencev 8. gimnaz. razreda poslan.

v Ljubljani 11. februarja 1879.

C. kr. gimnazijsko ravnateljstvo.

Tuji.

13. februarja:

Pri **Slonu**: Strauss, Deutsch iz Dunaja. — dr. Steiner iz Kranja. — Rosenberg iz Dunaja. — Gentilomo iz Trsta.

Pri **Malicu**: Löb iz Dunaja. — Kaucig iz Trsta. — Žgur iz Kranja. — Bauman iz Dunaja. — Mauro iz Varšave. — Königsgarten iz Grada.

Pri **bavarskem dvoru**: Baniger iz Trsta. — Megheli iz Italije.

Dunajska borza 13. februarja.

(izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	62	gld.	45	kr
Enotni drž. dolg v srebru	63	„	35	„
Zlata renta	75	„	05	„
1860 drž. posojilo	114	„	50	„
Akcije narodne banke	793	„	—	„
Kreditne akcije	222	„	—	„
London	116	„	80	„
Srebro	100	„	—	„
Napol.	9	„	32 1/2	„
C. kr. cekini	5	„	56	„
Državna marka	57	„	55	„

Zahvala.

Za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu, in za odkritosrčno dokazje srčnega sočutja mej boleznijo dne 10. t. m. umrlega gospoda

Jarnej Jančigaja,
restavracija,

izrekajo s tem najiskrenejšo zahvalo

(50) **žalujoči ostali.**

V Ljubljani, dne 13. februarja 1879.

Najboljše seme,

le popolnem izkušenih, dobrodošli sort vrtnih zelenjadi in krmskih rastlin, posebno živinsko peso, mangold itd. priporoča 25 % ceneje kakor povsod drugod (49—1)

vodstvo deželne vinogradne in sadjerejske šole na Slapu pri Vipavi.

Urnega pisarja,

ki lepo in pravilno piše nemško in slovensko, išče (44—2) **notar Baš v Ljutomeru.**

Marko Wir empfehlen geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik
von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsmaterials, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(195—170)

Lekarna „pri sv. Leopoldu“ na Dunaji,

Stadt, Ecke der Planken- und Spiegelgasse,

FILIPA NEUSTEINA,

(390—10)

priporoča p. n. občinstvu celo vrsto pravih zdravilnih in toničnih sredstev, ki so se vaelej kot izvrstna izkazala in gotovo ozdravila.

Tisoč spriceval je potrjujejo.

P. n. občinstvo se prosi, da samo one specialitete za prave sprejema, ki so z našo firmo zaznamovane.

Neusteinove posladkorjene pile sv.

Elizabeth za čiščenje krvi lahko odganja, čistijo kri, in niso škodljive; dobre posebno pri boleznih v spodnjih organih, zimici, boleznih prsnih organov, kože in oči, otrok in žensk; odpravijo zapreje, pravi vir največ boleznij. Ta pila je najbolj in najcenejši izdelek te firme. 1 valar, 8 skatljice, a 120 pilami, stane 1 gld., posamezne skatljice 15 kr.

Odlikovane so te pile z jako čisteim spricevalom dvornega svetovalec prof. Pitha.

Beaume' Girome, izvrstno zdravilo za ozeblino. 40 kr.

Brownova pomada, najizvrstnejše sredstvo za ohranjenje in barvanje las, daje lasem prvotno barvo. Velik lonček stane 2 gld., majhen 1 gld.

Dr. Callmanna lasno barvilo, popolnem neškodno, da osvelemu lasu vsako barvo (rdečo, rjavno, rumeno). 3 gld.

Orientalni prah za dame, da koži gladkost, finost in mehkost, (belo ali roza), a 1 gld. in a 50 kr.

Albuminat od železa, najuspešnejše zdravilo bledicam, rekonvalescentom in bolnim na živcih itd.; užje čez malo dni se čuti, kako albuminat od železa vpliva. 1 gld. 50 kr.

Elektro-motorični vratni trak, za teženje otrok, najboljši uspeh 1 gld. 50 kr.

El Benito, jedino dobro sredstvo proti izpadanju las in odpravljanju luskin. 1 gld. 80 kr.

Dr. Fremonta prerodilni likér, najboljšo in svežilo. 2 gld.

Prsne cigarete iz smrekovih igel,

najboljše sredstvo zoper naduho. 25 kosov 1 gld.

Dr. Schmittovi Guaco-izdelki	Guaco - prilepek	zoper raka, gnilobo ran. 3 gld.
	Guaco - tinktura	zoper vse hudo kvarjenje v žolodci itd. 1.50, 2.50, 4.—
	Guaco - mazilo,	katero vse bolečine odnamaže. 3 gld.
	Guaco - esenca	zoper gnilobo in bolečine v zobeh. 1 gld. 50 kr.

Aromatičen duh zoper trganje po udih, priporočen vsem, ki imajo putiko ali revmatizem. 70 kr.

Hallerjeve jedne pastile nadomeščajo popolnem kitovo sato. Te jedne pastile ozdravijo bramorje, zastarelo siphilis, bolečine v glavi, žlezah in na očeh. 1 skatljica 60 kr.

Injection Cadelle, ozdravi jako naglo vsak mehurni katar (triper ali beli toč) brez slabih nasledkov. 1 gld. 60 kr.

Gušni duh, najboljšo sredstvo proti guši (krofu). 70 kr.

Umeteljniški sok, iz najboljših avicarskih plavinskih zelišč; olajša takoj vsak kašelj in prsno bolezen. 70 kr.

Kumys, najboljšo sredstvo zoper slabo prebavljenje, drisko, ponehanje moči, sluhavanju in sušici. Cena jedne skatljice 80 kr.

Menthin, najboljšo zdravilo za žolodec, potolaži krč, se rabi tudi kot zobna tinktura in ustna voda. 50 kr.

Margaritte - bonboni zoper kašelj, 30 kr.

Oreillon, dobro zoper vse ušesne bolezni, proti gluhosti, šumenju itd. 70 kr.

Odontin zobna pasta, naredi najčistejšo zobno belo ko biser. 70 kr.

Po - ho, iz Kine prinesen, olajša takoj najhujšo migreno in bolečine v glavi. 1 gld.

Dr. Bayerja pravi pulherin je najboljšo sredstvo zoper šinje, daje koži liljno in rožno barvo. a 1 gld. 50 kr. in a 80 kr.

Royerjevo hemeroidno mazilo, tem priporočeno, katere hemeroide nadlegujejo. 1 gld. 60 kr.

Salycil - antisuitin, proti sitnemu potenju rok in nog. a 50 kr.

Salycilno milo, najboljšo in najcenejšo milo. 25 kr.

Schrierove zobne pile, za votle zobe najboljšo zdravilo. 25 kr.

Storax - Creme, čudovito pomaga pri vseh kožnih boleznih. 80 kr.

Wlinsi - papir, proti nahodu, prsnemu kataru, prehlajenju v vratu in hripi. 1 gld. 20 kr.

Dr. Haiderjev zobni prah, 35 kr.

Vedno v zalogi je: **Kondensirano švicarsko mleko** a 55 kr. **Nestlejeva otročja moka** a 90 kr. **Dr. Golljev jedilni prah** a 84 kr. **Poppova anaterinina ustna voda** a 1 gld. 40 kr. **Liebigerov mesni ekstrakt** jeden četrt funta 80 kr. **Dr. Pfeffermannova zobna pasta** a 1 gld. 25 kr. **Poltova resedna pomada** a 1 gld. 50 kr.

Veliko skladišče parfemerij, mila, pomad itd. prvih pariških firm. — Čokolade francoske kolonije od 60 kr. do 3 gld. funt. — **Pravi ruski čaj** a 1 gld. jeden četrt funta. — Skladišče vsakovrstnih instrumentov za zdravljenje, kakor samoklistri, brizgalnice, bandaže itd. jako ceno. — Velika zaloga zobnih krtačic, smuk in drugih toaletnih rečij. — Priporočamo p. n. občinstvu zdravila v posladkorjenih oblikah, kakor kinin, kopaiva, doverski prah, železo, jetno olje, bromkali, jodkali, rabarbar, dvojno ogljenokisla soda, magnezija itd. po najnižji ceni. — Najznannejše specialitete farmacije in parfemerije, francoske, angleške, ameriške, nemške, švicarske in avstrijske se pri nas vedno dobivajo.

Vse reči, ki spadajo v farmacijo, parfemerijo in k toaleti pariske razstave 1878, dobivajo se tu, in se centiniki zastoj razpošiljajo.

Opozorujemo posebno na knjigo: „**Dr. Boil's Schönheits- und Gesundheitspflege**“ cena 30 kr.

Pivo od železa, boljše in zdravljajoče, nego vsi drugi sladni izdelki, krepi in redi zdrave, rekonvalescente in bolne. 50 kr.

Mi razpošiljamo ali proti gotovini ali postnemu povzetju in pri en-gros nakupu dajemo velike rabate.